

вѣнско население да приеме и тамъ политическото име българи, пъкъ понѣкога цѣлата албанска страна, покрай името Илирия, да се именува България.¹⁾ Въ Албания е имало и видни български градове, като Дѣволъ, Главница, Божиградъ и др. Въ тия мѣста още Кирило-Методиевитѣ ученици Климентъ и Наумъ ширѣха славѣнската книга. Въ Дѣволъ епископствуваше Марко, ученикъ на Климента. Въ Главница (до Валона на Адриатическо-море), дѣто Климентъ имаше свои дворци, бѣха побити каменни колони съ надписи за това, какъ се покрѣстили българитѣ.²⁾

Дохождането на турцитѣ и въвеждането на мохамеданството срѣдъ по-голѣмата частъ у албанцитѣ се отразили пагубно върху тамошния български елементъ. Албанцитѣ, заедно съ мохамеданството си, станали повелители надъ българитѣ християни. Българскитѣ селища били грабени, населението изтрѣбвано. Най-дълго врѣме се запазили българитѣ въ юго-източна Албания, дѣто българскиятъ елементъ билъ по-многоброенъ. Туй били покрайнинитѣ по горня Шкумба и по р. Дѣволъ. Областѣта Опара (на 30—40 километра западно отъ Корча) въ началото на XVI в. била още населена съ българи.³⁾ Прѣзъ втората половина на XVIII в. анархията въ Турция бѣ стигнала до послѣденъ прѣдѣлъ. Централната властъ бѣше съвсѣмъ безсилна прѣдъ подигналитѣ се областни управници. Цвѣтущиятъ влашки градъ Москополе, между Корча и Опара, биде оплѣненъ и населението му прѣснато, 1769, 1788 г. Албанецътъ Али-паша Янински (1741-1822) се прогласи за независимъ владѣтель. Той оплѣни цѣла западна Македония. Юго-източна Албания бѣ заета отъ албанско население, а българскитѣ жители пропждени и избити. Тогава албанцитѣ се добраха яко до брѣговетѣ на Охридското езеро, до самия манастиръ Св. Наумъ. Българитѣ въ източна Албания намалѣха съвсѣмъ прѣзъ слѣдващитѣ нови албански нападения, при Джелалединъ-бей и Асланъ-бей. Корчанското българско население до прѣди 30—40 години се държеше още въ с. Булгарецъ, Сѣница, Бравдица, Ржмбецъ,

¹⁾ Документи, № 16.

²⁾ Срв. краткото житие на Климента отъ Хоматиана § 9. Йор. Ивановъ, Български старини, стр. 62.

³⁾ Ch. Hopf, Chroniques gréco-romanes, 280.